

„Edinost“

Izhaaja enkrat na dan, razun nedelj in p. raznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrta leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Javni shod

pri Babičih, na Koperščini, dne 23. septembra 1900.

Na poziv predsednika prof. Mandića, da-li ima kdo kaj pripomniti na ta govor, se je oglasil

Andrej Munič: Imeli bi dosti želja. Koliko bi lahko govorili o zatiranju našega ljudstva v Istri na vseh poljih javnega življenja! No, on se hoče dotakniti le par najnujnejših stvari. Kake so naše eeste! Take, da je človek, ki hodi po njih, v nevarnosti, da si polomi svoje kosti. Govornik je omenjal v daljšem razpravljanju cest, katerih bi si želelo ljudstvo, ter je prosil g. dra Laginjo, naj bi podpiral želje ljudstva. — Isto tako na slabem smo glede šolstva. V Marezigah na pr. bi morali imeti dvorazrednico, kajti tu je nad 150 otrok. V Truskah jih je približno toliko, a je tam le šola za silo. V Borštu so brez šole, da-si ljudstvo samo neprestano deluje na to, da bi dobili šolo. Prosi torej prveke, naj zastavljajo v to vse svoje sile, da dobri in ukaželjni narod dobi enkrat potrebno osnovno šolo.

Dr. Laginja je odgovoril, da je vsikdar storil, kar je bilo v njegovi moči, toliko gledé cest, kolikor gledé šol. Ali povedati mora odkritosrčno, da je čisto po krivdi ljudstva prišel v veliko zadrego, ko je trkal na vrata ministrov, ki so mu očitali: Vi zahtevate to ali to cesto, ali ljudstvo samo ni jedino v tem pogledu: jedni zahtevajo to cesto, drugi zopet drugo. Bil je torej nekako postavljen na laž. Potrebno je torej, da se ljudstvo samo najprej zjedini v svojih željah. O tem pa mora imeti vsikdar pred očmi dejstvo, da ni mogoče hkratu vse reči. Zložni morate biti v zahtevanju in le tako je mogoče, da se sezida sedaj ta, potem ona, potem tretja cesta. V svojem rojstnem okraju je govornik dosegel lepih uspehov in podpor gledé gradnje cest. Ali truditi se je moral celih 18 let, iz česar je razvidno, kako težko in počasi gre to. Posebno pa v Istri, kjer nam je večina deželnega zbora protivna. Uprava države pa tudi ni radodarna in se izogiblje stroškov, čele more. Prva potreba je torej, da o volitvah skrbimo, da spravimo naše moze v deželni in državni zbor. Vidite n. pr.: o zadnjih volitvah v državni zbor so nam Italijani vzeli V. kurijo, zбоk česar imamo mi le dva poslance, Italijani pa tri. Vlada nam očita to, češ: ko bi bili vi

res v očetini, bi morali imeti tudi večino poslancev.

Mi moramo torej na volitvah napeti vse sile, da dobimo vsaj tri državne poslance. Potem nam bo morala verjeti tudi vlada, da mi govorimo v imenu večine prebivalstva. Občina naj se potruji glede cest, zahteva naj, in on bo gotovo podpiral po svoji moči vsa prizadevanja njena.

Glede šolstva je usodno za nas, da odločuje nam nasprotni dež. odbor. No, on je vsejedno na ministerstvih razkrival te rane naše in je opozarjal na grozno, kričeče dejstvo, da imamo v Istri do 2000 za šolo godnih otrok — naših otrok — ki ne zahajajo v nobeno šolo edino iz tega vzroka, ker ni šol. Uverjen je pa, da v tem pogledu pojde polagoma na bolje. Med Italijani samimi je treznih mož, ki pripoznavajo sami, da je krivično, da je toliko otrok — brez šolskega pouka. V Pulju je n. pr. pripoznala neka Italijanka, ki je govorila na javnem shodu, da je to prava sramota. Svetuje, naj občina zahteva in če ona sama ne more doseči vspeha, naj delajo vsi skupno, da pridemo na kakov način do šol. Po zimi n. pr., ko je manje dela in imajo ljudje več časa, naj se žrtvujejo in naj znosijo nekoliko kame-nja, apna in naj poskrbe fundament. Čim bo to storjeno, bo že naša šolska družba skrbela, da se postavi šola in imenuje učitelj. Pozneje že prisilimo deželo, da prevzame šolo v svojo oskrb. Ali najprvo mora ljudstvo samo položiti pleča pod breme. Ljudstvo naj se spominja naše šolske družbe sv. Cirila in Metoda ob vseh veselih prilikah. Vsakdo naj da, kolikor more, tudi novčič je dober. V Istri nas je do 200.000 Hrvatov in Slovencev. Ako vsakdo da po svoji moči, naraste lepa svota po tistem znanem pregovoru: zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača. Če bomo postopali tako, če bomo kazali svetu, da zahtevamo, da si hočemo pomagati, da hočemo živeti, pride slednjič tudi država do spoznanja, da se mora nasloniti na nas, svoje edino zveste sinove. (Viharno pritrdjevanje.)

Alojzij Peterlin, kapelan v Truskah, je želel k željam, izraženim po gospodu Muniču, še nekaj dodati. Opozarjal je d. dra Laginjo na veliko potrebo pitne vode, na potrebo, da se zidajo vodnjaki. Tu bi bilo vode, ali kdo naj zida vodnjake? Posamičniki ne morejo, sromašne občine tudi ne. A mi trebamo javnih občinskih vodnjakov. V to trebamo torej podpore od dežele in države.

Voda je prva potreba ljudstva, vode treba za živino, vode trebamo, ko bi prišla nesreča, ogenj. Od kje naj vzamemo vode ob sedanjih kalamiteti? Govornik je navajal kakor kričeč izgled vas Truske. Tja prihajajo ljudje v cerkev iz več vasi, ki ostajajo tam čez poludne, da čakajo popoldanske službe božje. In ti ljudje trpijo žejo, zlasti ob hudi vročini. Vina ni in vode tudi ne. V Truskah bi se moral sezidati javen vodnjak in sicer pred cerkvijo. Vsaj nekoliko podpore naj bi dobili v ta namen.

Ivan Prodan iz Šmarji je menil: Kmečki sin sem in poznam bedo in stisko našega kmeta. Naš kmet je grozno zadolžen in zaradi tega odvisen. Zlasti pa na volitvah. Tudi če bi hotel, si ne upa glasovati za našega moža, ker ve, da bi ga upnik začel potem preganjati in ga morde celo požene na ulico. Zato se ne moremo nadejati dobrih volitev, dokler bo volitev javna. Nujno potrebno je torej, da se uvede splošna, direktna in tajna volilna pravica. Nasvetuje torej, naj se tudi današnji shod izreče v tem smislu.

Prof. Mandić se pridružuje govorniku brezpogojno. Zahteva po splošni volilni pravici je opravičena popolnoma. Kdor je sposoben, da daje cesarju vojake in da plačuje davek, ta mora biti tudi sposoben za oddajanje svojega glasu na volitvah. Pozivlja torej vse one, ki se strinjajo s Prodanovo resolucijo, naj vzdignejo roko. In vzdignili so roke vsi brez izjeme in ob živahem vsklikanju.

(Zvršetek pride.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 25. sept. 1900.

Goriško — slovanska dežela. «Der Süden» objavlja uvoden članek povodom prihoda cesarjevega v Gorico, iz katerega posnemamo:

Kakor slovanska dežela je Gorica svojedobno prišla pod Avstrijo in kakor slovanska dežela pozdravlja sedaj svojega vladarja. Poskusov, da bi jo raznarodili, ni manjkalo nikdar, in že sosedstvo takega mogočnega kulturnega in gospodarskega središča, kakoršnje so bile Benetke, je moralo delovati raznarodovalno. «Glavarji», «guvernerji» in namestniki, katere so pošiljali z Dunaja, običajno niso bili na jasnem glede razmer v deželi, katero naj bi bili upravljalci, in ker so v saloni v Trstu in v Gorici čuli italijanski go-

če prav tu in tam razkrivajo neki novi svet, v vsej veličanstveni milini in krasoti.

Da, tako je s knjigami, isto tako pa počenjamo tudi z ljudmi.

Moj dober genij.

Ti praviš, da sem sentimentalni idealist; no, pa naj bo po Tvojem, vendar pa veruj, da me ta idealizem osrečuje čez vse mere, kajti moji nazori niso le namišljeni, temveč zdrava in čista resnica.

Ti veš, da moje življenje sestoji le iz razočaranja, pomankanja in trpljenja. Ti veš, da sem od rane mladosti taval okrog, iskaje miru, katerega pa nisem našel. Ti veš, da sem iskal družbe, da sem iskal ljudij, mesto katerih pa sem srečaval le govoreče marjone. Ti veš, da je to resnica, zato se pa ni čuditi, ako sem začel sovražiti svet, kajti moji zračni gradovi so se podirali jeden za drugim, življenske vešče so zginjale v ničevnosti in končno je pred menoj zazijala brezkončna pra-nota, praznота, ki vstvarja obup.

Umreti sem hotel: prvič me je bilo strah v tej praznoti, drugič bi pa bil rad dosegel kako promeno. Prijel sem za morilno orožje — in v tem trenutku je pristopila k meni neka nevidna prikazen, katero pa sem čutil

voriti, so le preradi mislili, da je Goriško italijanska dežela in so tudi gledali, da so jo vladali in upravljali v tem smislu. Oni so smatrali površno navlako za temeljno barvo. Ali malosrečna politika, kateri so sledili tu, vendar ni delovala tako pogubno, kakor bi se mislilo. Slovani Goriške so pokazali, da so iz trsega lesu, nego mnogokje njihovi rojaki v drugih deželah. Ostali so, kar so bili. Niso se pustili poitalijančiti: istotako ne ponemčiti pod Stadionom in Bachom. In tako je poknežena grofja še danes, kar je bila od časov ljudskega seljenja: pretežno slovanska dežela. In ni verjetno, da bi se kedaj posrečilo, iz nje narediti kaj drugega. Članekar spominja, kako so Slovani v najkritičnejših časih, ko je sovražnik pridrl v deželo, kosta izdajstvo in revolucija prežala na meji, kako je Goriška v letih 1809, 1848, 1859 in 1866, ohranila čist svoj ščit zvestobe.

H krizi. Med dvema stoloma — to označenje bi odgovarjalo sedanjemu položaju nemške katoliške ljudske stranke, ali vsajoni skupini te stranke, v kateri so zbrani ožji in tesnejši semišljeniki gospoda Ebenhoeha. Notri med dvema stoloma sede na tleh in dobivaje pljuske od obeh strani. Izvzemši poljske kroge, ki molče, ker vedo, zakaj molče, je v vseh krogih prejšnje desnice vse indignantno, ne da bi si bil gospod Ebenhoeh na levi strani pridobil nijednega prijatelja. Med njim in desniciarji zija prepad, ki se je odprl vsled njega izneverjenja; med njim in leviciarji pa je že od davna prepad v razliki naziranja v velikih načelnih stvareh. Gospod Ebenhoeh je menil, da bo zadoščalo par poklonov pred malikom nemškega šovinizma in sklenjena bo koalicija med njegovo stranko in levico, ki vrže njega v višino — kakor ministra. Leviciarji so sicer res Nemei, hudi Nemei proti Slovanom, ali oni so zajedno liberalci proti klerikaleem!! Ako je Ebenhoeh menil, da utilne liberalizem, njegovemu nemštvu na ljubo, se je motil tako, da se moramo kar čuditi, kako je bilo to mogoče pri možu, ki je vendar star politik in parlamentarec. Nemški leviciarji so se pač veselili na feloniji Ebenhoeha nasproti svojim prejšnjim prijateljem, v kolikor so od te felonije pričakovali dobička za svojo stvar, ali nasproti Ebenhoehovi stranki so ostali isti liberalci z najiskrenejšo željo v prsih, da zatro — Ebenhoehovo stranko. Ali je mogoče, da bi se star parlamentarec in politik tako motil? Skoraj, da ne. Nehoté se nam vedno in vedno

bolje, nego bi jo v slučaju vidljivosti zamogel občudovati z očmi. «Stoj!» je prebesedila z glasom, ki ga čuje le duša. «Jaz sem tvoj dober genij ter te spremljam iz veka v vek... Odidi med ljudij in spoznavaj Onega, ki ti je dal življenje. Odidi med ljudij, skušaj se otresti zunanjih vplivov in najdeš zaželjeno srečo. Odidi med ljudij, pozabi sebične namene, postani človek, ki ljubi in se žrtvuje, ne da bi pričakoval zahvale; deluj za vesoljnost in upaj na mojstra, katerega jedenkrat srečaš na poti... Pojdi in stori tako!»

Genij je izginil; jaz pa sem začel živeti življenje, ki mi polagoma donaša srčni mir. Naravno, do cilja in mojstra je še daleč, daleč; vendar pa, ker vem za pot, upam, da jedenkrat dospem tja, jedenkrat, v nedogledni dobi.

Prijatelj, morda Ti je marsikaj neumljivega v teh vrsticah in sploh v mojih «Zelenih listih» — a kaj hočem, ker ni mogoče povedati v jasnejši obliki; zato pa skušaj čitati, ne le med vrsticami, temveč tudi v vsaki posamični besedi, morda zasledeš oni tajnostni vir, ki podaja zaželenega pojasnila.

Mir s Teboj!

PODLISTEK

Zeleni listi.

A. Z. Altanazijev.

Libertà.

Po poti življenja je korakal mož in klical: «Libertà! Zivela sloboda!»; drugi mož, ki je videl in znal več, nego prvi, ga je pa slušajno dohitel na poti.

«Za Boga, kaj počenjaš?» je vprašal drugi prvega.

«Ha, kedo si, da ne poznaš mojih namerov?»

«Ti se boriš za slobodo?»

«Da... Zivela sloboda!»

«Kedor so bori, ta ne sme tavati okrog s teškimi verigami in rokah in nogah, kakor ti, ki si podoben sužnju galere».

«Molči obrekovalec! Jaz sem sloboden, kakor tica pod nebom... Libertà!»

«Morda misliš, da si sloboden, a jaz te vidim ukovanega v železje; za teboj pa hiti stara ženica ter drži konec vrvi, katere drugi konec je ovit okolu tvojega vratu».

«Ne greni mi slobode in odstrani se, da te ne odstranim sam, kakor sem vse one, ki so me zadrževali na zmagonosni poti».

«Ne, ne mislim stavljati ovir tvojim zmotam, ali veruj mi, da slobodo, pravo, sveto slobodo, dosežeš le tedaj, ko se z lastno močjo otreseš verig ter vstvariš prijateljsko razmerje med seboj in nasledujočo te ženo».

Prišla sta do razpotja in odšla vsaki svojo pot. Drugi je v teku časa zginil izmed ljudi in prvi se je veselil svoje slobode, samo, žali Bože, ne dolgo, kajti čim bolj se je čutil slobodnega, temu težje so postajale verige, starka je pa vedno bolj nemilostno natezala vrv. Vezni so mu postajale vedno bolj in bolj občutljive, pot se je spreminjevala v jarke — a končno je vendar prišla zaželjena noč in z njo sladek sen. Mož je omahnil na zemljo; iz daljine pa se je začul spev hurij, spev o morečih strastih in neizogibni usodi.

Nekaj o knjigah.

Na knjigah opazujemo v prvi vrsti zunanost in (več ali manj) že po isti sklepamo veljavo vsebine. Lepa zunanost pa ni vedno porok za dobro vsebino. Seveda, mi take knjige kupujemo, ker so drage krasotne izdaje in da skazujemo čast avtorju, ki se je s pomočjo raznih reklam in protektorjev vrnil v širje sloje občinstva.

Tako s krasotnimi izdajami, dočim knjig priproste zunanosti navadno ne pogledamo,

usiljuje misel, katero smo izrazili že gori, da so tu odločali zgolj osebni motivi in jako sebične nrave ter diktirani od prisrčne želje, da tudi g. Ebenhoch — postane nekaj. Stvar pa postaja vsikdar nevarna za vsako stranko, ko zgolj osebna ambicija posameznika daje impulze za taktiko stranke.

V tej nevarnosti je sedaj nemška katoliška ljudska stranka, ako se hitro in z energičnim činom ne popne do nedvomne manifestacije, da nima ničesar opraviti z felonijo Ebenhochovo na lastnih načelih in z zahrbtnim napadom istega na prejšnje zaveznike, katerim se ima izključno zahvaliti, da je — katoliška ljudska stranka namreč — v političnem in parlamentarnem življenju Avstrije zavzemala odlične pozicije, nego bi mogla zahtevati po številu svojih zastopnikov. Sedaj so jedri ogorčeni proti njim, drugi pa jih sovražijo kakor poprej. Kat. ljudska stranka utegne z ozirom na izdajstvo Ebenhochovo v polni meri okusiti resničnost pregovora: izdajstvo izrabljajo ljudje, izdajalec pa ne ljubijo nikdar.

Ali se v cerkveni dostojanstvenik sme baviti s politikom? Berolinska «Germania», glavni list katoliškega centra v Nemčiji, objavlja članek o aferi Stadlerjevi. Povdarja, da do sedaj se je sodilo, da v Avstriji se le častniki ne smejo baviti s politikom. Sedaj pa treba misliti, da se tudi nadškofje ne smejo. Potem pa pravi berolinski list:

V Avstriji glasujejo uradniki za Schönererjeve kandidate. Za Wolfa so se dvobojevali uradniki. Neki uradnik je poklonil Wolfu dar, ko je le-ta ranil Badenija v dvoboju. Neki namestnik je glasoval za socialnega demokrata. Na Madjarskem je na sprevedu Košuta govoril jeden nadbiskup.

Članek dokazuje potem, da imamo tu akeijo madjarske vlade ter povdarja, da za taka pisma ni odgovorna najvišja kabinetna pisarna, ampak so odgovorni le ministri.

Socialisti na Nemškem v obrambo poljskega jezika. Nedavno so nemški in polski socialisti na shodu v Poznanju skupno protestovali proti naredbam pruskega ministra nauka, ki je zabranil, da se poljski otroci tudi v dveh najnižih razredih v verouku poučujejo v poljskem jeziku. Sedaj je prišlo to vprašanje v razpravo tudi na velikem kongresu nemških socialistov v Moguncu. Na tem shodu so vsprejeli predlog, s katerim shod nalaga svojim poslancem, naj najnovejši, proti rabi poljskega jezika v šolah naperjena sredstva vlade, spravijo v pretres v parlamentu in se pobrigajo, da se ona sredstva odpravijo, ter da se sploh z vsemi silami bojujejo proti temu, da se s Poljaki postopa kakor s prebivalstvom druge vrste. Jeden govornikov je povdarjal, da prirojeno pravo ljudi do rabe svojega materinskega jezika ne sme biti omejeno.

Iz Belegagrada. Kralj je torej slednjič — povodom rojstnega dne kraljice Drage — podpisal dekret, ki pomiloščuje še ostale osebe, zaprte in obsojene radi velike tragedije, ki so jo bili uprizorili pod imenom: atentat na kralja Milana. Jeden edini, neki lopov imenom Rista Pavič, ni pomiloščen. A baš to je značilno in pomenja hudo zatožbo proti onim, ki so iz grdih namenov uprizorili oni proces. Ta Risto Pavič je igral namreč ulogo glavnega obtoževalca proti soobtožencem in svet sodi, da mož ni storil tega brez vsakega impulza od zunaj.

Povodom rojstnega dne kraljice je prišel v Beligrad poseben odposlanec sultanov, ki je prinesel darov njej in kralju. Kraljici je prinesel red Sefakat v briljantih, kralju pa zlato uro z briljanti kakor poročni dar. Na svečanostnem obedu je kralj napil sultanu, vesel se na prisrčnih odnošajih med Srbijo in Turčijo.

Tržaške vesti.

Dobra letina na — kandidatih. Letos je, hvala Bogu, precej dobra letina. Ker pa mi tukaj v Trstu nimamo s čim se pohvaliti o tej dobri letini, smo si pa izmislili, da si napravimo dobro letino s — kandidati za predstoječe državnozbornske volitve!

Danes že se imenuje po mestu 5 (reci: pet) kandidatov samo za V. kurijo v Trstu! Koliko jih še pride, — kdo bi mogel prorokovati to že danes?!

Kar pa lahko povemo, je to, da, ako naši ljudje, in to v prvi vrsti delavci, store svojo dolžnost, je prav lahko mogoče, da pride naš kandidat v ožjo volitev! Oni možki, ki so izpolnili 24 leto in ki bivajo nad 6 mesecev v Trstu ali njega okolici, morajo takoj,

ko magistrat razglasi volitev, iti na magistrat, oziroma do okrajnih komisarjev ter tam vprašati, so li zapisani med volilce ali ne. Ako niso, morajo dokazati starost in koliko časa že so v Trstu.

Oni pa, ki bi ne mogli iti, kakor gori rečeno, naj gre prav gotovo na magistrat takrat, ko bodo izpostavljene volilne liste, kar bo prijavljeno v listih in z lepaki.

Na dan zadnje volitve so naši ljudje kar v vrstah prihajali pritoževati se v naša društva. Tekali so na magistrat in na namestništvo. Zahtevali so volilno pravico, ali bilo je — prekasno! Reklo se jim je: Vi niste upisani v liste, zato ne morete voliti! Preklinjali so, grozili, kar pa ni nič pomagalo, ni njim ni nam; zato pa naj skrbje zdaj o pravem času, da se jim ne zgodi kakor zadnjič! Zadnjič je volilo na tisoče laških podanikov (vdobivali so celo po 2—3 glasovnice!), slovenski delavci in avstrijski državljani so pa morali gledati, kako nam tuje krajeje poslanca! Skrbimo sedaj, da se ne ponovi ta škandal!

Iz Milana je prejel naš urednik pismo z jednostavnim slovenskim naslovom: N. N., uredništvo »Edinosti« Trst. — Zdi se nam vredno zabeležiti to, da se nam v tem lepši luči pokažejo tisti naši domači uradniki, ki čisto ne poznajo krajevnih slovenskih imen niti v najbližji bližini.

Zapostavljanje. Pišejo nam: Ker ste bili objavili, kako postopajo v Škedenju šolski predstojniki z domačo mladino, Vam hočem povedati tudi jaz, kako zna rojanski gospod župnik zapostavljati slovensko mladino. Dan pred začetkom šole je bila, kakor običajno, sv. maša za šolsko mladino. Domači učenci so prišli prvi v cerkev in so poseli v klopi, kolikor je bilo prostora. Za temi so prišli laški — katerim na ljubo pa je dal naš prečastiti izprazniti vse klopi, ter je tako zapostavil domačine, da pokaže svojo ljubezen onim, ki so tu tuje, a ob enem njega ljubljenci! Naša kri ne sme biti v stolih, ker je — slovenska, to je dovoljealo le — Lahom! Neka stara ženica je rekla: Že nad 30 let zahajam v to cerkev, ne da bi bila morala kedaj iz klopi — po sili! Danes sem pa morala na ljubo župnikovem oboževancem! Tako daleč smo torej že »srečno« prijadrali; kam pridemo še?!

Neverjetno — a resnično. Podpisani sem imel posla v škedenjskem župnišču. Šel sem torej tja! Vrata je prišla odpret neka — gospica (pravijo, da je sestra gospoda župnika Kavaliča?), ki mi je na moje vprašanje, je-li gospod župnik doma, odgovorila: »Kva no se parla slavo«!!! (Tu se ne govori slovenski!) Ostal sem kakor okamenel, ker vem, da je ta gospica, ali kar je, iz čisto slovenske vasi in slovenskih starišev hiš! Pretreslo me je tako, da sem vprašal samega sebe: sem-li v slovenskem Škedenju, ali pa sanjam in sem morda kje tam v Kalabriji?! V hiši slovenskega župnika v slovenski vasi se s slovenskimi župljani — ne govori slovenski!! To kriči.

Josip Erbiš,
ul. Molin a vento 62., uhod ul. Bergamasco.

Rojanske slike. (Reformacija — protireformacija.) Sedanjí vek je vek naglice. Zato je reformaciji naših duhovnikov, laških »tristinov«, sledila pri nas čudno naglo — protireformacija. Čudno je le, da vodijo poslednjo verniki — neduhovniki.

Da-li pa je ta protireformacija potrebna, presodi naj svet po nekaterih sličicah iz naše župnije. Tu-le prvo:

Bilo je majnika letos. Šel sem od zdravnik po senci mimo župnišča — ob peti uri popoldne. Spremljalo me je neko malo dekletce. — Srečala sva ženo, kmetico. Nosila je polen jerbas na glavi in v obeh rokah dosti tega. »Si-li videla, Marička, Karolino«, vprašala je mojo spremljevalko. »Da, z sedovo Pepo se spreha gori po cesti«, je bil odgovor. »Prokl... ca... ra! Nič ne uboga. Jaz se potim do smrti, ona pa se po teplej okoli. Prosim, če jo še srečaš, reci jej, da mora domov pomagat žvepljati.«

Nekaj trenutkov pozneje smo srečali Karolino in Pepo.

»Karolina, mati te potrebuje, hodi jej pomagat.«

»Naj se gre solit mati!« bil je odgovor! (Omenjam le, da je rabila še čvrstejši izraz, katerega ne morem napisati) »Jaz grem k nauku« — (Omenjam, da je bil majnikov nauk zvečer pozno, dotična »gospodična« pa je čakala že vse popoldne, da ide k temu laškemu nauku). — Bil sem bolan; umevno je torej, da me je globoko spekle tako ravna-

nje lahonskega otroka zoper slovensko mater. In ta otrok je šel molit Boga v cerkev!

Gospodje laški reformatorji naj le sodijo, je-li taka vzgoja mladine koristna krščanstvu?

V Ljubljano na prvo umetniško razstavo! Pišejo nam: To je parola tržaških Slovencev. A da vidite, koliko zanimanja in koliko pričakovanja je za ta izlet! Vsa društva odposljejo večje ali manjše število odposlancev, bodisi ona v Trstu bodi v okolici. Najčastneje pa se je odzvalo pevsko društvo »Zvezda« od sv. Ivana, ki se udeleži izleta korporativno. Slava mu! Ti vrli prosti delavci naj bodo živ izgled premnogim omahljivcem, ki navajajo toliko in toliko neznatnih zadržkov. — Proč torej z mlačnostjo in omahovanjem in vsakdo, komur je le mogoče, naj gre v Ljubljano ogledati si umetniško razstavo, ki je za nas Slovence vendar prevelikega pomena, da bi mimo takega pojava kar tako šli na dnevni red!

O tem pa ne zgubimo ničesar, ni denarja ni časa. Vlak pojde okoli 5½, torej se lahko prej naspimo. Iz Ljubljane pojedemo okoli polnoči, a čas do tedaj smo porabili, da smo šli v gledališče, da vidimo opero Zrinski ali kako drugo! Denarja tudi ne potratimo, kajti g. inspektor nam je gotovo obljubil, da nam zniža cene na okoli 3½ gl. Vstopnina v razstavo in v gledališče pa je tako malenkostna, da se ne sme nikdo plašiti! O da bi vedno tako štedili! A koliko denarja zamečemo prej in pozneje po nepotrebnem!

Izginejo naj vsi pomisleki in prihitite vsi v nedeljo dne 7. oktobra na postajo, da se odpeljemo s posebnim vlakom v belo Ljubljano, ki kliče in vabi svoj zvesti narod, da pride in občuduje dela slovenskih sinov!

Še je čas — pridite vsi!

Visoka starost. Te dni je umrla tukaj Gric Marija, rojena Broz. Rodila se je dne 7. decembra 1799. leta na Srpenici. Bila je svoj čas fina kuharica, ki je skušala svojo umetnost celó v knežjih hišah. Njen oče je umrl v 108. letu in mati 90. letu svoje dobe. Pokojnica zapušča edino hčerko, ki jo je imela s pokojnim svojim možem, umršim l. 1858. v 84 letu svoje dobe. Soška dolina je lahko ponosna na takov krepek rod.

Polom. Tukajšnja, že 45 let obstoječa tvrdka Alessandro Levi je falirala. Primanjkljaj znaša baje nad 200.000 kron! Kar je pa najžalostnejše, je to, da je ta »denarni« zavod prodajal srečke na obroke in je vse na ta način prodane srečke zastavil v raznih zastavljalnica. Oni nesrečniki, ki so iskali sreče in so pri židu Leviju kupili srečke na obroke, se lahko obrišejo pod nosom.

Iz-pred naših sodišč. Včeraj se je vršila na tuk. deželnem sodišču razprava proti štirim obtožencem. Prvi je bil 18-letni Marsich Ivan iz Pulja. Obtožen je bil javnega nasilstva, ščuvanja, žaljenja redarstva in prestopka, ker se je vrnil sem, da-si je izgnan! (Ne zamerite, ako je malo!) Vdobil je 14 mesecev zapora, poostrenega z enim postom vsaki drugi mesec. Eden je ujel 10 dni zapora, eden je bil oproščen in za enega se je preložila razprava, ker ena priča ni došla.

Poskušeni samomor. Neki Oblacht (Oblak?) je bil baje zbežal v Italijo, namesto da bi bil šel v avstrijske vojske; domišljal si je morda, da se v Italiji obira sama pohana piščeta! Te dni pa se je prepričal, da temu ni tako in ker mu je baje primanjkovalo celó — polente, se je zastrupil! Brza zdravniška pomoč ga je rešila takojšnje smrti, ali skoraj gotovo je, da pojde v krtovo deželo pozneje!

Ogenj je nastal včeraj v neki lopi, v ulici Sette Fontane. Zgorelo je vse do tal, ker so ognjegase prišli prepozno, da bi bili mogli rešiti poslopje. Škoda znaša baje 160 kron.

Okrajna bolniška blagajna. Tekom prošlega tedna je bilo prijavljenih 385 slučajev bolezni, 408 oseb je proglašanih zdravimi, 853 jih je ostalo v zdravljenju, med poslednjimi 201 takih, ki so ponesrečili na delu. V 221 slučajih so se bolniki pregrešili proti naredbam zdravnikov. Na podporpal se je izplačalo tekom tedna 9746.32 kron.

Dražbe premičnin. V torek, dne 26. septembra ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. o. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: na Vrđeli 741, krava in prašiči; ulica Istituto 3, knjige; Piazza Piccola 1 in ulica Crociferi 4, kože in obuvala; Sv. M. Magd. spodnja 81, prešič; ulica Mozza 4, pohištvo in vzorec ladje; ulica S. Lazzaro 15, oprema v zalogi in pisarniške stvari; ulica Risorta

1 B in Sette Fontane 32, vozi, pohištvo, konji in voli; na trgu delle Legna 1, pohištvo.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 21.8, ob 2. uri popoldne 27.5 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 768.5 — Danes plima ob 9.47 predp. in ob 10.10 pop.; oseka ob 3.42 predpoludne in ob 3.55 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× Kdo je bolj umazan?! Iz Istre nam pišejo: Lahonski listi grde one revne dijake, ki so se vpisali v hrvatski gimnazij v Pazinu. Ta umazana svojat slika našo mladino na način, kakor da je ista izšla iz najumazanejših ciganske družbe! Vsi strgani in umazani da so dijaki, ki so vstopili v I. razred omenjene srednje šole!

Naše ljudstvo dobro ve, kedo da je kriv na ubožtvu istrskega kmeta! Naše ljudstvo in še posebe naša mladina si pa tudi dobro zapomni, s kakimi komplimenti spremljajo lahoni one, ki so (ako tudi reveži) vendar snažni in dostojnega vedenja.

Gradov in ekipaž res nima naš kmet, ali tudi brez vsega tega je bolj poštenjak nego pa lahonska pozivljena družal, ki v svoji besnosti sramoti one, od katerih je — po nepošteni poti — postala to, kar je!

»Fora i croati! Abbasso i pidoci!« kličete vi našemu kmetu-trpinu, kar vam je on do nedavna vračal z »bonžno sior ilustrissimo«; ali pazite, da se vam bo to zasramovanje danes jutri vračalo tako, da vas bo bolelo do kosti. Vi, vi boste zasramovali našega kmeta, ko je vendar gola resnica, da jih ni nikjer tako umazanih ljudi na vsej zemlji, kakor ste vi lahoni po istrskih mestecah! Vašo umazanost kažete že s tem, da javno po dnevu nosite v škafih po mestu to, kar tudi naš najrevnejši kmet skriva pred javnostjo! Kamor hodi naš »umazani« kmet z največjo tajnostjo in — sramoljivostjo, hodite vi sinovi kulture povsem javno in brez srama! Kedo je torej bolj umazan, ali naš kmet, ali pa vi, signoria po istrskih mestih?!

× Pevsko in bralno društvo v Dobravljah priredi dne 14. oktobra veselico s plesom. Veselični odsek pod vodstvom neumornega gospoda Antona Verčona, trgovca v Skriljah, vrlo napreduje. Pevce tudi pridno vežba gospod Anton Brataševce. Program objavimo pravočasno.

× Laško politično društvo za Istro je, kakor posnemamo iz laških časopisov, te dni imelo sejo v Trstu. Razpravljali so mej drugim o volitvah v Roču, Moščenicah in Višnjanu. Manje veselo da je bilo poročilo blagajnikovo. Sklenili so baje tudi protestovati zoper poslovanjenje poštnega pečata slovenskega Pazina. Dalje so se navdahnili za bodoče volitve in politične boje. Vse pa le za kraje, kjer bivajo Slovani. »In vržejo nas ven«, kakor nas mečejo — nevspešno — že 1000 let!

× Program za jubilejne slavnosti v Gorici. Cesar pride dne 29. t. m. ob 7. uri 30 min. zjutraj v Divačo, kjer ga pozdravi namestnik. Prihod v Gorico je določen za 9. uro predp. Na kolodvoru bodo pričakovale civilne in vojaške oblasti, deželni odbor in goriški župan. Le-ta pozdravi vladarja. Ob 9. uri 30 min. pride cesar pred cerkev sv. Ignacija, kjer ga bo pričakoval kardinal Missia. Po slovesni zahvalnici v cerkvi bo ogledovanje vojaštva, razvrščenega na Travniku. Ob 10. uri 30. min. se prične poklanjanja deželnega zbora in županov. O tej priliki poklone vladarju spominsko kolajno. Ob 2. uri pop. se poklonijo kardinal s svečeništvom, dvorni dostojanstveniki, plemstvo, častništvo, državne in avtonomne oblasti in oficijelne korporacije. Ob 3. uri 30 m. se odpelje cesar ogledat si spominsko ploščo na dež. hiši; ob 3. uri 35 m. se prične ogledovanje razstave sadja, ob 4. uri pop. obisk mestne Fran Josipove hiralnice, ob 4. uri 30 min. ogledovanje topništva na dvorišču topničarske vojašnice, ob 6. uri dvorni obed, ob 8. uri bakljada, serenada in razsvetljava.

Dne 30. t. m. bo ob 8. uri zjutraj tiha maša, ob 8. uri 30 min. ogledovanje deželnega muzeja, ob 9. uri ogledovanje vojaške bolnišnice in dež. pomožnega društva Rdečega križa. Ob 10. uri predp. se prične splošne avdiencije, ob 1. uri 30 min. pop. dvorni obed. Ob 4. uri pop. odpotuje cesar iz Gorice.

Vesti iz Kranjske.

* † Dr. Fran Lampè. Bela žena utrjala je zopet cvetko — posebno z našega vrta. Izbrala si je neusmiljenka moža, ki je bil mej onimi, ki goreče ljubijo narod svoj; pisatelja in učenjaka, urednika »Dom in Svet«, ki je preminol včeraj dne 24. t. m. ob 7. uri zjutraj. Zaključeno je marljivo in plodovito življenje.

Pokojnik je bil voditelj Marijanišča ter ljubljence tamkajšnje dece. V politiki je rad miril duhove nasprotstva; a seveda, že razmere so ga morale nagibati na jedno stran in kadar se je oglašil v časopisih, ni moglo najmileje besedilo njegovih člankov zatajevati nekako trdnost prepričanja, da ima vendarle — jedna stranka prav, druga pa ne. Ali ob vsem tem je bilo slučajev, ko tudi svoje stranke ni zadovoljeval popolnoma. Strankarska strast se je v Slovenceh zajedla tako, da je zamere za vsakogar, ki ima nekoliko samostojnosti v mišljenju in ne misli vsikdar po splošni šablono lastne stranke.

Pokojnik je bil mož, ki je koristil narodu mnogo, mnogo, na polju, kjer je delal cel več. Skoraj čisto na svojo roko je začel izdajati leposlovni list »Dom in Svet«, ki se je tekom let jako razvil, da — si — to se umeje — tudi danes ni brez hib. Slike je preskrbel največ Lampè sam. V ta namen je potoval tudi ter donesil izvirnih fotografij in Male Azije, Egipta, Južne Evrope. — Najlepše pa je bilo njegovo delovanje na polju modroslovja.

Ne gledé na njegovo politično prepričanje mu mora priznati tudi nasprotnik, da je bil delavec za narod, mož ljubečega srca za vse, kar hasni Slovence in da ni podiral nikdar tega, kar so drugi židali. Ali se kdo strinja z nazori njegovimi ali ne: delavnost in miroljubnost Lampè-tova je neoporečna, da moramo vsi klicati njegovemu spominu: Slava Ti! Odpočij si v rajskem pokoju po utrudljivem delu za srečo naroda!

* Umrli je minoli petek v Gameljnih pod Šmarno goro bogoslovec g. Janez Juvan, jako blag in nadarjen mladenič. Maturiral je l. 1897. ter so ga še isto leto poslali v Rim, da bi študiral modroslovje in bogoslovje. Meseca julija je dovršil modroslovne študije in dostal doktorski izpit. Že itak rahlo zdravje njegovo so duševni napor doela izpodkopali in vrnivšega se iz Rima domov na počitnice ga je dohitela prerana smrt. Mir njegovi duši!

* Udeležniki tečaja za kulturo barja v Celovcu so priredili skupen izlet v Ljubljano, da si ogledajo muzej, zlasti načrte za osušenje barja ter ljubljansko barje samo, odnotne nasade, obe kulturni postaji na Karolinski zemlji in v Lipah ter tovarno za šoto v Laveri. Glejte, kdo bi si mislil! Nemški »übermenschi« prihajajo v deželo barbarov-Slovencev — da bi se kaj naučili! Na svetu je res mnogo zagonetnega...

Kletarske tečaje namerava tekom letošnje zime prirediti g. B. Skalický, tehnični vodja državnih vinarskih stvari na Kranjskem. Kletarski tečaji — dva ali trije — se bodo vršili v državni vzorni kleti v Rudolfovem. K vsakemu tečaju bo pripuščeno le 15 do 20 vinogradnikov ter bo vsakovrstni pouk trajal dva ali tri dni. Poučevalo se bo o vseh strokah umnega kletarstva in sicer teoretično in praktično v državni kleti, kjer bode tudi poskušanje raznovrstnih vin iz novih državnih nasadov. Prvi tečaj bo meseca decembra, drugi januarja in tretji februarja. Kdor bi želel udeležiti se enega teh tečajev, naj naznani g. Skalickemu vsaj do 1. novembra ter ob enem javi, katerega tečaja bi se najraje udeležil.

Ušel je v noči od 16. do 17. t. m. iz radovljiske ječe neki potepuh. Odtrgal je od železne postelje kos železa ter je z istim prekopal meter debel zid, potem pa se je po rjuhah spustil doli. No, sedaj je mož že zopet na varnem v loških ječah. Govoril se, da je njegovo pravo ime Franc Preželj in ne Miško Miločki, kakor trdi on, ter da je celó morilec, ki je bil pred tremi leti pobegnil iz ječe na Štajerskem.

* Trte iz državnih trtnic na Kranjskem. Minolo spomlad so v državnih trtnicah na Kranjskem pridelali 576.800 ključev in 163.000 korenjakov. Ker ta množina ni zadoščala, je poljedelsko ministerstvo poslalo še 592.000 ključev in 403.100 korenjakov. Razdeljenih je bilo 479.800 ključev in 519.300 korenjakov, in sicer 309.100 ključev in 198.500 korenjakov proti plačilu, 170.700 ključev in 320.350 korenjakov brezplačno. Izkupile je znašalo 4854 K 35 st.

Razne vesti.

V smrt radi enega — petelina. V Maršlju na Francoskem sta bivala dva moža v neposredni bližini.

Eden njiju je bil redar, drugi posestnik. Imela sta vsaki svoje dvorišče in vsaki svoje — kokoši! Te zadnje se se obiskovale navskrižno, in se niso menile za neprijateljstvo, ki je vladalo med njih gospodarjema. Neka dne je šel redar pogledat v svoj kurjik, so-li vse njega živali doma. Zapazivši, da manjka petelin, ki je šel gotovo v posete k sosedovim kurkam, se je odpravil k sosedu, da si vzame svojega petelina. Vročekrvni sosed je pa gotovo že pričakoval, da se zgodi kaj takega, kajti stal je na straži z napeto — staro sabljo! »Ako se predrneš stopiti naprej, te takoj prebodem«, je rekel svojemu sosedu-nasprotniku. Ker pa je bila taka grožnja že v navadi, je redar šel naprej. Ali mož se sabljo se ni šalil, ampak je poglaval sabljo skozi srce nesrečnega redarja.

Gorje človeku, ki ne more toliko krotiti samega sebe, da ne bi ubijal svojega bližnjega zaradi enega — petelina.

Skupil jo je! Neki baronček je šel iz Milana v Bressio na ogled. Nesreča je hotela, da se je baronček, ki je bil — med nami rečeno — precej lep mladenič, zagledal v neko revno, ali krasno cvetličarko. Domači mladeniči iz »višjih« krogov, zapazivši to »ljubezen«, so dali napraviti na stotine ženitovanjskih naznanil, katere so tudi razposlali laškim velikašem, da jim naznanijo dan baronove poroke z revno cvetličarko. Posledica te šale je bila, da je užaljeni baron izročil vso stvar sodišču, ki ima sedaj zadnjo besedo!

Loterijske številke, izžrebane dne 22. septembra t. l.

Trst	72	54	50	15	21
Line	77	55	25	87	40

Gluhost. Neka bogata gospa, ki je ozdravila od gluhosti in šumenja v ušesih s pomočjo ušesnega bobnila dr. Nicholsona, je darovala njegovemu zavodu 75.000 gl. z namenom, da gluhi in nepremožni ljudje vdo-bijo brezplačno taka bobnila. Pisma naj se naslovljajo: Št. 4660, zavod Nicholson »Longcotte, Gunnersburg, London. W.

Brzljavna poročila.

Šah se vrača.

CARIGRAD 25. (K. B.) Danes zvečer odpočuje s posobnim vlakom mnogo perzijskih in turških odličnjakov v Beligradu, pričakovat vračajočega se šaha.

Ustaja na Kitajskem.

DUNAJ 24. (K. B.) C. kr. poveljstvo eskadre za vstočno Azijo javlja iz Taku-a dne 22. t. m.: Od ranjencev, ki so ponesrečili o razletu podkopov v Pejšanu, umrl je pomorščak Klančič. Nevarno ali manje ranjeni so nadalje krmilar Kantor ter trinajst drugih. Kadeta Papa so večerj pokopali v Tongku-u.

DUNAJ 24. (K. B.) Iz Taku-a javljajo danes: Sedmo utrbo pri Paitangu, kjer vihra e. kr. avstro-ogerska vojna zastava, ter podkope tamkaj stražilo bo z naprej 20 mož pod poveljstvom praporščaka Lukasa. Rusi pa so zasedli večerj utrbe Lu-taj.

BEROLIN 24. (K. B.) Wolffova pisarna javlja iz Pekinga 19. t. m.: Vsa poslanstva še bivajo tukaj.

LONDON 24. (K. B.) »Standard« javlja iz Šangaja včeraj: Kitajska vlada je proti volji zveznih vlasti imenovala predsednikom velikega sveta princa Tuana, poveljnikom severnih čet Tungfuzijanga, vrhovnim sodcem dežele Kiangzu šangajskega Taotai, državnim ministrom vojvodo Cejiao-skega, in členom velikega sveta princa Čaung-a, namestnega poveljnika bokserjev.

NEW-YORK 24. (K. B.) Izvestje »Reuterjevo«: Brzljavka iz Taku-a od 5. t. m. pravi, da so v Tatingfu-u in Supingfu-u pomorili vse misijonarje. Ta kraja sta zapadno od Pekinga.

NEW-YORK 24. (K. B.) »Herald« javlja iz Šangaja: Načelnik železnice, Šeng, pravi, da je bil princa Tuan imenovan višjim tajnikom cesarjevim.

Mogoče mu je torej nadzorovati vsa poročila na prestol, kakor tudi poročila prestola na druge. V Washingtonu ne verujejo tej vesti.

BEROLIN 24. (P.) Iz Šangaja javljajo, da so vsa obrežja ob morju, kakor tudi ob Yung-ce, zasedena po ladijah zveznih čet ter deloma po utrdbah.

BRUSELJ 24. (P.) In Šangaja poročajo, da je sklenil veliki svet, kateremu načeluje princa Tuan, da se napove vojna vsem vlastim, katere tirjajo kaznovanje zločincev. Waldersee-u nasproti postavijo baje kakor vrhovnega poveljnika kitajskih čet generala Tungfu-čanga.

WASHINGTON 25. (K. B.) Reuter javlja, da se državni departma ukvarja s sestavo navodil za Conger-ja, kateri se ima dogovoriti z Li-Hung-Čang-om in princem Čing-om o mestu, kjer se bi sestali odposlanci ostalih vlasti, da sestavijo prve točke pogajanj, na podlagi katerih bi vspela poznejša pogajanja konference.

Program se predloži vsem vlastim v potrjenje.

LONDON 25. (K. B.) »Morning Post« poroča iz Šangaja 24. t. m.: Vlada je popolnoma v oblasti princa Tuana. Generali dežele Nanking so le orodja Tuanova. Velika nevarnost preti od tajne družbe Kolo-tajske, katere upliv je celo večji nego upliv bokserjev. — Odposlanci Tuanovi delajo marljivo ter upajo, da uničijo podkralja v Nankingu, ki je tujeem naklonjen. V dolini ob Yan-ee in okolici je položaj v resnici jako resen. Da bi se angleški interesi varovali, trebalo bi tukaj kakih 100.000 mož.

Resni časi.

PARIZ 25. (K. B.) Listi javljajo, da je vojni minister odredil, da se morajo vsi profesorji vojnih šol, kateri so se vzgojili v duhovnih učnih zavodih, nadomestiti s častniki, vzgojenimi v državnih učilnicah.

Trgovina in promet.

Tedensko tržno poročilo.

V Trstu, dne 22. septembra 1900.

(Cene vseh predmetov veljajo brez carine.)

Kolonijalno blago: Kava: Ker se je padež brazilski menični kurz in ker je bilo mnogo dovoza v Santos, se je poslabšal položaj na merodajnih trgih in v Brazilu.

Naš trg je bil miren o omejenem prometu; cene so padle nasproti cenam v prošlem tednu za 1 K od 50 kg.

S trga je bilo vzetih 750 vreč kave Santos, navadne do fine po 48—58 krón za 50 kg.

Na skladiščih je 7508 q kave.

Dovozilo se je od 14. do 20. septembra: iz Santosa s parnikom »Urano« 40.042 vreč kave in raznega izvora 12.449 vreč kave.

Poper: Položaj nespremenjen; povpraševanje za potrošno precej živahno. Dovoženih je bilo 487 vreč popra. Cene so znašale:

poper Singapore	K. 75.—
„ Tellicherry	„ 75.—
„ Batavia	„ 70.—
„ Penang C	„ 70.—
„ Penang D	„ 68.—

Piment: Precej zanemarjen, z lahkimi prodajami za gotovo blago po K 39. — Dovož je znašal 350 vreč.

Cassia lignea: Položaj trden, dobri izgledi za prihodnost, živahno povpraševanje. Izbrano blago po K 57.—, novi »Standard« po K 52.—

Klinčki: Še vedno brez kupčije po K 48.—.

Sladkor: Prošli teden je bil položaj obče in na našem trgu miren; cene se niso spremenile. Prometa za gotovo blago je bilo malo, ker je bilo povpraševanje za potrošno neznatno. Naročeb za daljše obroke je bilo precej. Zaključili smo tako-le:

Za gotovo prevozno blago, voznine prosto v Trstu s škontom 2%:

Centrifugalni pilé	28 1/4—28 3/4 K
Melis-pilé	28 1/2—28 3/2 „
Concassé	28 3/4—29 „
Soli po 1.80—2 kg.	31 1/2 — „
V kockah v zabojih po 25 in 50 kg.	31.—32.— „

Za naročbe novemb.-marej:

Centrifugalni pilé	27 1/2—28 1/4 K
Melis	28 —29— K

Iz inozemstva se je pripeljalo od 14 do 20. septembra po železnici: 2000 q (proti 3000 q v isti dobi lani).

Zaloga je znašala dne 19. septembra 64.300 q, od katerih je 60.244 q na skladiščih. (V isti dobi lani je znašala zaloga le 23.800 q, od katerih je bilo 21.588 q v javnih skladiščih.)

Žito: Trg medel, nobenega prometa. Zaloga znaša: 224 q pšenice (42 q na skladiščih), 3782 turščice (3482 q na skladiščih) in 200 q ovsa. — Prodalo se je 500 q turščice levantinske po 11 K— za q.

Bombaž: Trg raste, brez prometa.

Moka: Promet omejen; položaj stalen.

Južno sadje levantinsko: Trg zelo živahen za vse predmete v obče, zlasti za korinto in rozine.

Rožiči: trg trden.

Volna: medel trg; v obče pričakujejo nadaljnega padanja. Prošlih 14 dni se je prodalo 500 bal neoprane grške po 167—180 K.— 200 bal samsunske oprane po 168 do 170 K 500 bal bosenske po 188 K, 100 bal črnogorske po 172—176 in 35 bal stare jagnetje skadarske po 160 frankov v zlatu za q.

Les: Prošli teden se je izvršilo več naročb za Grško in Turško glede borovega in smrekovega lesa.

Brzljavni in telefonski promet meseca avgusta 1900. — Na e. kr. brzljavnih postajah poštnege ravateljstva tržaškega bilo je meseca avgusta 1900 in sicer:

na Primorskem:

oddanih	47119
došlih	34388
tranzitujočih	150258

vseh brzljavk 251765

od teh jih odpada na Trst sam:

oddanih	31322
došlih	35611
tranzitujočih	136222

vseh brzljavk 203155

na Kranjskem:

oddanih	10646
došlih	12105
tranzitujočih	24634

vseh brzljavk 47385

Telefonski promet:

V interurbanem telefonskem prometu bilo je pogovorov v istej dobi:

v Trstu	1580
» Opatiji	435
» Pulju	128
» Ljubljani	287

V lokalnem prometu govorilo se je:

v Trstu	280000 krat
» Pulju	7284 »
» Gorici	4681 »
» Opatiji	2200 »
» Ljubljani	19930 »

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

POZOR!

POZOR!

Domača obrt.

Velika zaloga raznovrstnega pohištva, Iz odlikovanih tovarni Solkana in Gorice

Antona Černigoj-a

sa nahaja v Trstu, Via di Piazza vecchia (Rosario) št 1. na desni strani cerkve sv. Petra.

Cene brez konkurence.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Proti kašlju,

griboleu, hripavosti, upadanju glasu, kataru itd. zahtevajte vedno

Prendinijeve pastilje

Čudovit učinek pri peceh, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Pozor na ta užig na zamašku !!!

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo) priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke

Poštna naročila se izvrše v tistem dnevu. Odposiljatev je poštne prosta.

Prevezna vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča

Josip Stantič

čevlj. mojster

Nikaka skrivnost ni več,

da si napravi vsako doma sam brez vsake priprave in težave najfinije likerje po francoskem sistemu s pomočjo ekstraktov, ki stanejo za po 5 litrov likerjev: **Tropinovec, Absint, Vermut, Ruski pelinovec, Češki liker, Kimmel po 80 kr.; Slivovec, Rum, Česnjevec, Alaš, Alpski liker po 85 kr. in Konjak, Benediktinec, Chartreuse, Pilzenski liker po 95 kr.** Razpošiljam proti predplačilu v znamkah ali poštno nakaznico; po poštne povzetju 10 kr. več. Vsaki pošiljki pridenem navodilo kako se napravi liker. Preprodajalec, če naročijo več blaga, se cene mnogo znižajo.

Anton Rukavina

TRST - Via Belvedere št. 23. - TRST

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/2 %	30-dnevni odkaz 2 1/2 %
30- " " 3 3/4 %	3-mesečni " 2 1/2 %
	6- " " 2 1/2 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepot z dnem 24. junija, 28. junija in odnošno 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2 % na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave, Reko kako v Zagreb, Arad, Bieliz, Gablonz, Gradec, Sibin, Inomostu, Ciovec, Ljubljano, Linc, Olomeu, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1 % provizije.
Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.
Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, — inozemski bankovci itd. po pogodbi.

Proda se

štacuna z mešanim blagom v jako lepem kraju ob železnici blizu Trsta, pod jako ugodnimi pogoji.

Več pove upravnistvo tega lista via Molino piccolo št. 3, II. nadstrop.

Čestitam in se radujem z Vami na tako dobrem izdelku

piše odlični trgovec, gospod I. Prelog iz Trsta, prvi kranjski tovarni testenin: Zmideršič in Valenčič v II. Bistrici. Original tega lista z dne 21. januarja t. l. vsakemu na ogled.

Kwizd^{ov} Korneuburski prašek za krmljenje živine

Veterinarno - dijetetično sredstvo za konje, govedo in ovce. Rabljen skoro 50 let že v mnogih blevih, kedar živina noče rada jesti, kedar slabo prebavlja v zlojšanju in pomnožitve redilnosti mleka pri kravah.
Cena 1/2 škatlice kron 1.40. 1/2 škatlice 70 stot. Pristen je le se zraven stoječo varnostno znamko ter je na prodaj v vseh lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga

Fran Ivan Kwizda,

c. kr. avstr. ogorski, kralj. rumunski in knežje belgarski dvorni zalagatelj.
Okrožni lekarnar, Korneuburg pri Dunaju.

Slav. občinstvo in sosebno gg. čevlarjem priporoča svojo s 1. sept. otvoreno bogato zalogo

usnja in čevljarских potrebščin

z zmernimi cenami. ☼ ☼ ☼ ☼ ☼ ☼ ☼ ☼

Spoštovanjem

Ant. Karol Cattai

Ulica Stadion št. 2. Uhod: Ulica Torrente nasproti pivarne „Aurora“.

Naznanilo

Uljudno naznanjam slavnemu občinstvu, da sem prevzel dobro poznani restavrant pri

„Ogrskem kralju“
ulica Commerciale št. 5.

Prostori so vsi popolnoma prenovljeni. Kegljisce bo kaj posebnega. Točil bode izborno pivo, fina vina in čiček dolenski, istrsko in dalmatinsko in vipavea.

V soboto 22. t. m. odprem ta restavrant.

Nadejam se mnogobrojnega obiska. Zagotavljam to slavno občinstvo, da bode moja glavna skrb za točno postrežbo beležim

odličnim spoštovanjem
Fran Bönel
restavrant.

Rujav, pristen, navaden

angleški sladkor

dobiva se edino v moji zalogi ter ga prodajam po zelo ugodnih cenah. Priporočam se

Anton Godnig,
trgovec, Via Nuova.

Paziti na ponarejanja.

Namizna jabolka

in hruške

vsake vrste prodaja v zabojih ali pa po cele vagone

Jakob Belec,

Zgornji Otok, pošta Radovljica

Slikar

(tudi začetnik), ki zna le nekoliko slikati (za-dostuje se svinčnikom), vdobi dober pos-transki zaslužek.

Ponudbe pod »Slikar« na upravo »Edinosti«.

TISKARNA „EDINOST“

izdeluje

vabila k veseliam in plesom, plake, račune (fakture), zavitke in listovni papir z natisnjeno tvrdko za trgovce in zasebnike, raznovrstne vizitnice s primernimi in elegantnejšimi škatljicami, listke za oddajo in sprejem blaga in pošiljatev, opominjalnice, dopisnice, tiskovine po uzoreu za zasebnike, odvetnike, notarje, urade, društva, trgovske knjige, osmrtnice, poročna nazna-
○○○○ nila itd. itd. ○○○○

IZDAJA:

Dnevnik „EDINOST“

in
ženski list „SLOVENKA“

TISKA:

Šaljivi list „BRIVEC“

in
„Gospodarski list“
glasilo „Trž. kmetijske družbe“.

V zalogi tiskarne „Edinost“ sta izšla ter je dobiti povesti slavnega hrvatskega pisatelja **Avugsta Senoe**:

„Čuvaj se senjske roke“

in
„BARON IVICA“.

Kdor podpira tiskarno „Edinost“, podpira tudi list „Edinost“.

Ustanovljena

leta 1898.

TISKARNA „EDINOST“

Telefon št. 870.

Telefon št. 870.

Ulica Carintia št. 12. **TRST** Ulica Carintia št. 12.

Računi se plačajo v ulici Molin piccolo št. 3, II. n.

Preskrbljena z najnovejšimi črkami. ☼ ☼ ☼ ☼ ☼ ☼

☼ ☼ ☼ ☼ ☼ ☼ Sprejema naročila vsakovrstne tiskovin.

Use točno in po zmernih cenah

POZOR!

Tiskarna „Edinost“ je ustanovljena od rodoljubov v podporo listu „Edinost“ ter se ves čisti dobiček uporablja v poboljšanje tega glasila tržiških Slovencev.

Kdor podpira tiskarno „Edinost“
podpira tudi list „Edinost“!!